

Vierasperäisten puulajien viljelystä

Ennallistamissuunnitelman
metsätyöryhmän kokous
12.3.2025

Erikoistutkija Katri Himanen

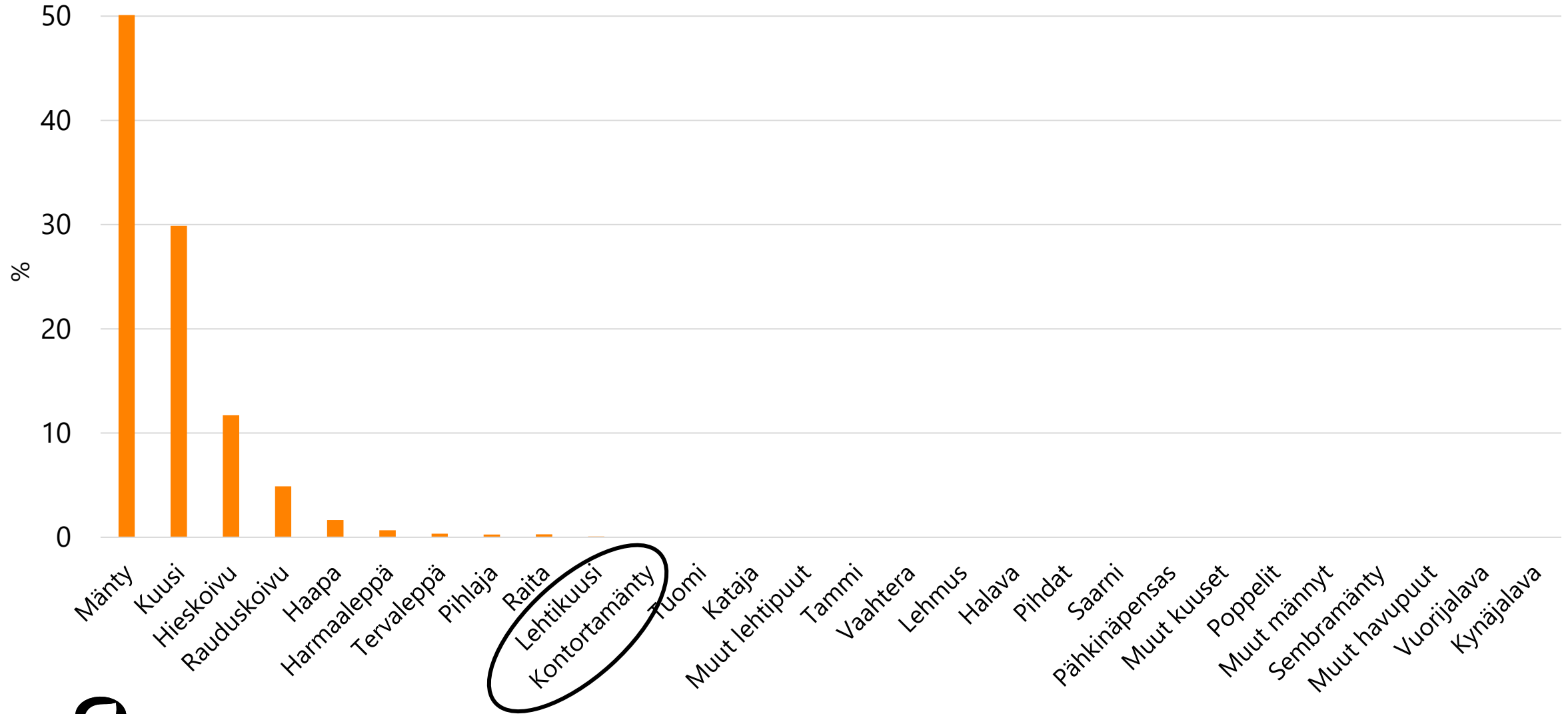

Vierasperäiset puulajit

- Suomessa menestyy metsikkömittakaavassa muutamia vierasperäisiä puulajeja.
- Vieraiden puulajien etuna on tietyissä tilanteissa kotimaisia lajeja nopeampi kasvu, kuivuudenkesto tai tuholaisten sieto.
- Vierasperäisiin lajeihin liittyy viljelyvarmuuteen liittyviä riskejä, ekologisia ongelmia ja sosiaalisen kestävyysden ulottuvuuksia.

Koti- ja ulkomaisten puulajien osuus puuston kokonaistilavuudesta

Vierasperäisten lajien viljely

Arkangelinlehtikuusi

- Lajilla on Suomessa pitkät perinteet ja se on viljelyvarma lähes koko maassa
- Matalan intensiteetin jalostusohjelma ja siemenviljelyksiä
- Kiinnostusta viljelyyn vähentää harvennuspuun alhainen hinta
- Lajin siementuotanto vaikeaa

Ei rajoituksia
sertifikaateis-
sa

Hybridihaapa

- Erittäin nopeakasvuinen
- Matalan intensiteetin jalostusohjelma
- Hyvin arka hirvieläintuhoille, kasvatus edellyttäisi käytännössä aitaamista

Rinnastetaan
metsälaissa
kotimaisiin
lajeihin

Vierasperäisten lajien viljely

Kontortamänty

- Kasvu kotimaista mäntyä nopeampaa
- Siementä saatavissa Ruotsista
- Puuaineksen laatu heikkoa, arka tuuli- ja lumituhoille

Douglaskuusi

- Sietää kuivuutta ja kirjanpainajaa metsäkuusta paremmin
- Hallanarka, kasvu yleensä kotimaisia lajeja hitaampaa
- Siementä saatavilla heikosti

Onko lehtikuusi kotimainen?

Arkangelinlehtikuusen lähimmät nykyiset kasvupaikat ovat noin 200 km rajalta itään.

Laji on esiintynyt Fennoskandiassa ennen jääkautta

Kullman, L. 1998. Palaeoecological, biogeographical and palaeoclimatological implications of early Holocene immigration of *Larix sibirica* Lebed. into the Scandes Mountains, Sweden. *Global Ecology and Biogeography Letters* 7: 181–188

Ja jääkauden jälkeen Ruotsissa ja Suomessa

Hirvas, H. 1991. Pleistocene stratigraphy of Finnish Lapland. Geological Survey of Finland. Bulletin 354.

[Salonen, S. et al. 2024. Uncovering Holocene climate fluctuations and ancient conifer populations: Insights from a high-resolution multi-proxy record from Northern Finland – ScienceDirect](#)

Vieraspuulajit Ruotsissa

- Ruotsissa kontortamäntyä on viljelty selvästi Suomea enemmän ja se on rauduskoivua yleisempi viljelypuulaji
- Viimeaikaisissa kasvunlisäsuunnitelmissa mainitaan vierasperäisistä lajeista (arkangelin)lehtikuusi ja hybridilehtikuusi, douglaskuusi, kontortamänty, hybridihaapa ja sitkankuusi.

Pohdintaa trendeistä

- Arkangelinlehtikuusi on ehdottomasti merkittävin vierasperäinen laji Suomessa. Viljely on vähentynyt 2000-luvulla, mutta kasvanut viime vuosina. Jos se tulkitaan vierasperäiseksi/kielletyksi, ulkomaisten puulajien metsien osuus voi kasvaa.
- Jos puuston kasvua haluttaisiin lisätä nopeasti, kontortamänty ja hybridihaapa tulisivat kyseeseen. Jälkimmäiselle sopivien kohteiden määrä vähäinen.
- Douglaskuusi on herättänyt kohtalaisen kuivuudensietonsa vuoksi kiinnostusta. Edellytykset viljelymäärän merkittävään kasvattamiseen siemenlähteiden vähäisyyden vuoksi rajalliset.

Puulajivalikoiman monipuolistaminen metsänviljelyssä :
Synteesiraportti – Jukuri

Puulajivalikoiman monipuolistaminen metsänhoidossa
ilmastokestävyyden lisäämiseksi | Luonnonvarakeskus